

23. september 2026

Fjárlagafrumvarp 2027

Kynning fyrir fjárlaganefnd

Stjórnarráð Íslands

Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneytið

Málefнасvið og málaflokkar

15 - Orkumál

1510 - Stjórnun og þróun orkumála

Lofstlags- og orkusjóður

Niðurgreiðslur á húshitun og dreifingu raforku

Ýmis orkumál

17 - Umhverfismál

1710 - Náttúruvernd, skógrækt og landgræðsla

Land og skógur

Ýmis verkefni

Náttúruverndarstofnun

1720 - Rannsóknir og vöktun á náttúru Íslands

Náttúrufræðistofnun

Náttúrustofur

Veðurstofa Íslands

1730 - Meðhöndlun úrgangs

Úrvinnslusjóður

Endurvinnslan hf.

1740 - Varnir vegna náttúruvá

Ofanflóðasjóður

1750 - Stjórnsýsla umhverfismála

Aðalskrifstofa ráðuneytis

Úrskurðarnefnd umhverfis- og auðlindamála

Ýmis verkefni

Losunarheimildir

Styrkir til fráveitna sveitarfélaga

Umhverfis- og orkustofnun

18 - Menning, listir, íþróttar- og æskulýðsmál

18.20 Menningarstofnanir

Minjastofnun Íslands

18.30 Menningarsjóðir

Fornminjasjóður

Húsafriðunarsjóður

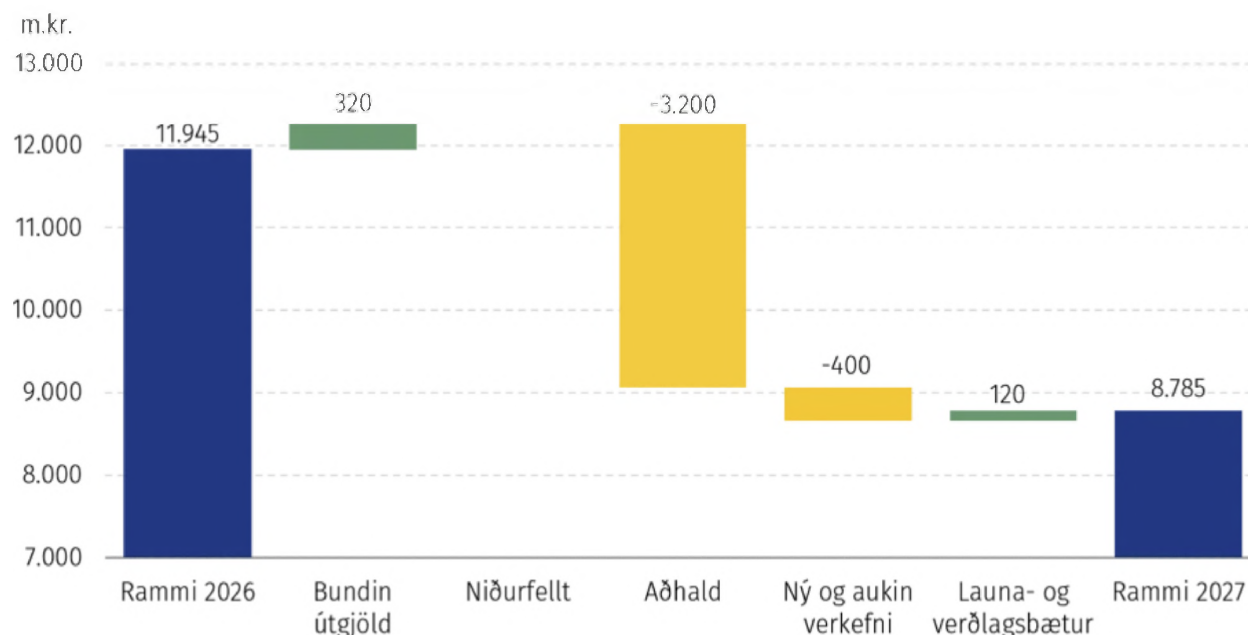

Helstu breytingar milli ára

Málefnasvið	Fjárlög 2026	Fjárlög 2027	Breyting m.kr.	Breyting %
15. Orkumál	11.945	8.785	-3.160	-26,5%
17. Umhverfismál	39.564	39.379	-185	-0,5%
18. Menning, listir, íþróttir og æskulýðsmál	825	827	2	0,2%
Samtals	52.334	48.991	-3.343	-6,4%

15 Orkumál

Breytingar á ramma milli ára 2026–2027

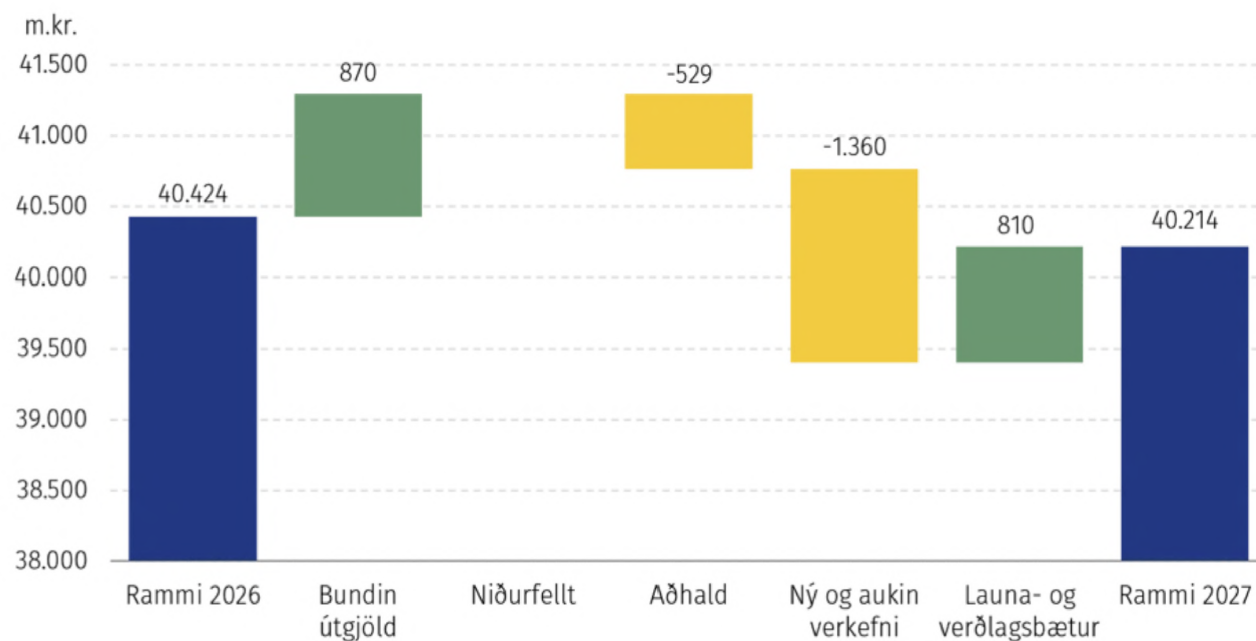
- Framlög til Loftslags- og orkusjóðs lækka um 3.200 m.kr. í samræmi við 1.200 m.kr. sértækrar aðhaldsráðstöfunar í fjármálaáætlun auk 2.000 m.kr. óskiptrar aðhaldsráðstöfunar á málefnasviðið.
- Samkvæmt núgildandi fjármálaáætlun hækkar útgjaldaheimild sjóðsins um 1.000 m.kr. að ári liðnu (þ.e. 2028)
- Framlög til niðurgreiðslu húshitunar lækka um 80 m.kr. þar sem einskiptis viðbótarframlag upp á 400 m.kr. sem kom inn árið 2026 fellur niður en á móti kemur 320 m.kr hækkan.

Þróun á fjárheimildum Loftslags- og orkusjóðs

Ár	Frá fyrra ári	Fjárlög	Fjáraukalög	Millifærslur	Samtals
2023	-96.508.602	2.833.400.000			2.736.891.398
2024	-279.884.956	8.870.900.000		-610.000.000	7.981.015.044
2025	4.056.941.590	7.985.600.000	-830.000.000		11.212.541.590
2026	500.000.000	5.762.500.000			6.262.500.000
2027		2.562.500.000			2.562.500.000
2028		3.562.500.000			3.562.500.000

17 Umhverfismál

Breytingar á ramma milli ára 2026–2027

- Almennt aðhald og aðrar sértækar aðhaldsráðstafanir á árinu nema alls 529 m.kr.
- Bundin útgjöld hækka um 870 m.kr sem skýrist af hækkun sértekna og útgjalda fjármögnuðum með ríkistekjum
- 1.360m.kr lækkun vegna nýrra og aukinna verkefna skýrist aðalega af afhendingu endurgjaldslausra losunarheimilda (1.690 m.kr lækkun) og flýtingu ofanflóðaframkvæmda (300 m.kr hækkun)

17.10 Náttúruvernd, skógrækt og landgræðsla

Land og skógur

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2027 samkvæmt fjárlögum er 8.524,6 m.kr. og hækkar um 702,9 m.kr. milli ára.

Helstu breytingar:

- Hækkun á sértekjuáætlun Náttúruverndarstofnunar um 319,0 m.kr.
- Fjárheimild málaflokksins hækkar um 228,8 m.kr. vegna tímabundinna verkefna og vegur þar þyngst náttúrumiðaðar lausnir í einkalöndum og styrking átaks til endurheimtar á ríkisjörðum.

17.20 Rannsóknir og vöktun á náttúru Íslands

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2027 er áætluð 6.854,6 m.kr. og hækkar um 805,0 m.kr. frá gildandi fjárlögum.

Helstu breytingar:

- 100 m.kr. vegna átaks í gerð áhættu- og hættumats vegna eldgosa á Reykjanesi fellur niður.
- 450 m.kr hækkun vegna hættumats, vöktunar og rýmingaráætlunar vegna ofan-, vatns- og sjávarflóða.

17.30 Meðhöndlun úrgangs

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2027 samkvæmt fjárlögum er 12.039,1 m.kr. og hækkar um 464,0 m.kr. frá gildandi fjárlögum.

Helstu breytingar:

- Fjárheimild málaflokksins vegna Endurvinnslunnar hækkar um 351,9 m.kr. Byggt er á áætlun um magnaukningu og hækkun á skila- og umsýslugjaldi.
- Fjárheimild málaflokksins vegna Úrvinnslusjóðs er aukin um 112 m.kr. vegna áætlunar um magnaukningu og hækkun á úrvinnslugjaldi. Úrvinnslugjald ársins getur enn tekið breytingum.

17.40 Varnir gegn náttúruvá

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2027 samkvæmt fjárlögum er 4.862,5 m.kr. og lækkar um 161,6 m.kr. frá gildandi fjárlögum.

Helstu breytingar:

- Fjárheimild málaflokksins eykst tímabundið um 300 m.kr. Um er að ræða tilfærslu fjárheimilda frá 2029 til 2027 til að flýta framkvæmd á uppbyggingu snjóflóðavarna undir Nes- og Bakkagiljum í Neskaupstað.
- 450 m.kr. er millifærðar á Veðurstofu Íslands vegna hættumats, vöktunar og rýmingaráætlana vegna ofan-, vatns- og sjávarflóða.

17.50 Stjórnsýsla umhverfismála

Stjórnarráð Íslands
Umhverfis-, orku- og
loftslagsráðuneytið

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2027 samkvæmt fjárlögum er 7.098,4 m.kr. og lækkar um 1.995,2 m.kr. frá gildandi fjárlögum.

Helstu breytingar:

- Útgjaldasvigrúm málaflokksins lækkar varanlega um 1.660 m.kr. vegna lækkunar á ráðstöfun losunarheimilda.
- Fjárheimild málaflokksins lækkar um 532 m.kr. vegna fjármögnunar ýmissa tímabundinna verkefna á öðrum málaflokkum á sama málefnasviði.

 Umhverfis-
og orkustofnun

 Úrskurðarnefnd
umhverfis- og auðlindamála

Útfærsla aðhalds

Ráðuneytið leitast almennt ekki eftir því að útfæra flatan niðurskurð.

- Almennt og sértækt aðhald er reiknað og skipt milli stofnana á grundvelli vegins hlutfalls framlaga úr ríkissjóði en ekki heildargjalda. Með því er aðhaldi ekki beint að starfsemi sem fjármögnuð er með sértekjum. Við endanlega skiptingu er jafnframt lagt aukið vægi á þær stofnanir sem ráðuneytið telur hafa meira svigrúm til hagræðingar en aðrar á grundvelli forgangs röðunar verkefna og möguleika til hagræðingar.
- Aðhald vegna fækkunar stöðugilda er útfært með svipuðum hætti nema horft er til vegins hlutfalls launakostnaðar í stað framlags úr ríkissjóði ásamt mannauðsgreiningu stofnana.
- Aðhald vegna opinberra innkaupa er reiknað út frá vegnu hlutfalli innkaupa stofnana. Leitast var eftir því að minka aðhald á þá aðila sem hafa hæst hlutfall innkaupa innan rammamanna. Stuðst er við mælaborð Fjársýslunnar.

Almennar
umræður um
málaflokka
ráðuneytisins